

## DICTEE

# # Twictee

Het dictee heeft niet veel vriendjes op school. Leerlingen houden er niet van om in stilte lange stukken tekst neer te schrijven en leerkrachten zien op tegen het vele verbeterwerk. Bovendien is de algemene visie op het schrijfonderwijs sterk geëvolueerd. Terwijl vroeger vooral ‘correct’ schrijven primeerde, wordt er nu ook veel aandacht besteed aan schrijfstrategieën en creativiteit. Toch blijft spelling een belangrijk deel uitmaken van het schrijfonderwijs, en blijven spellingslessen maar al te vaak een ware worsteling voor leerkrachten en leerlingen.

Joke Peremans

*Over de auteur*

**JOKE PEREMANS**

is docent Nederlands in de lerarenopleiding van Vives, campus Tiel

Vanuit Frankrijk komt er nu een nieuw soort dictee overgewaaid, een dictee dat wél populair is: het *twictee*. Zoals de naam al doet vermoeden, is ‘twictee’ een samensmelting van ‘dictee’ en ‘Twitter’. Het *twictee* is dus een dictee dat gemaakt wordt op het socialemediakanaal Twitter. Via dit medium kunnen zogenoemde **spiegelklassen** (parallelklassen in dezelfde school of zelfs uit verschillende scholen) het tegen elkaar opnemen. Beide klassen krijgen dan dezelfde dicteetekst én moeten die ook van elkaar verbeteren. Na het afleggen van het dictee zit de taak van de leerlingen er dus nog niet op; dan kruipen ze in de **rol van de leerkracht** en verbeteren ze de *twictees* van de spiegelklas.

De valkuilen in het dictee bestaan uit moeilijkheden die telkens terug te brengen zijn op **vaste spellingregels**. Geen

papegaaienwerk dus! De taak van de leerlingen bestaat erin om die regels in tweets te gieten (‘twegels’). In tegenstelling tot het traditionele dictee, waar de focus op de fouten ligt, worden de leerlingen bij het *twictee* echt **gestimuleerd om na te denken** over taal en spelling. Zeer uitdagend dus voor de leerlingen, maar op organisatorisch vlak is het best even wennen voor de leerkracht. Wil je zelf aan de slag met het *twictee*? Volg dan het stappenplan bovenaan op de volgende pagina.

## RESULTAAT

In Frankrijk zijn de resultaten van de *twictees* verbluffend. Leerkrachten die al geregeld *twictees* hielden, verklaren dat het aantal fouten in het tweede dictee meer dan gehalveerd wordt. Hun leerlingen denken tijdens het tweede dictee

namelijk terug aan het *twictee* en de *twegels*. Ze ontleden de taal, denken na over de spellingregels en passen toe wat ze geleerd hebben uit de *twegels*.

Wie dus dacht dat het bij het *twictee* om een simpel trucje ging – je doet het dictee een nieuw jasje aan, speelt in op de sociale media *et voilà* – die zat eraan. Het *twictee* is niet alleen succesvol dankzij het gebruik van Twitter, maar speelt ook handig in op de verschillende obstakels van het traditionele dictee. Het *twictee* is op veel gebieden een verbeterde versie van het dictee: zie onderaan volgende pagina.

# Het twictee in 7 stappen

## DEEL 1: SCHRIJVEN

### 1. TRADITIONEEL DICTEE 1

De leerkracht dicteert het dictee en de leerlingen schrijven individueel de zinnen neer. Het dictee moet kort zijn, want op Twitter mogen tweets slechts 140 tekens tellen.

### 2. OVERLEGGEN

De leerkracht verdeelt de klas in groepjes van 3 à 4 leerlingen. De leerlingen vergelijken elkaars dictee, overleggen en stellen een nieuwe, verbeterde versie op.

### 3. TWICTEE TWITTEREN

Elke groep stuurt op Twitter haar twictee door naar de spiegelklas. De verschillende groepjes kunnen via hashtags (#) duidelijk maken dat het twictee van hun groepje afkomstig is.  
Bv.

Vanille ijs is lekker.  
#twictee #groep1

## DEEL 2: VERBETEREN

(De spiegelklas heeft ondertussen net hetzelfde gedaan: ze hebben het twictee in groepjes gemaakt en via Twitter doorgestuurd)

### 4. TWEGELS OPSTELLEN

De leerlingen verbeteren nu in hun groepjes de twictees van de spiegelklas. Ze onderlijnen de fouten en stellen twegels op (= tweets die de regels bij de gemaakte fouten uitleggen). Ze mogen die spellingsregels opzoeken in hun handboeken, maar mogen ook andere naslagwerken raadplegen.

### 5. TWEGELS TWITTEREN

De leraar kijkt de twegels na en tweet ze naar de spiegelklas.  
Bv.

@groepA: Vanille-ijs =  
in 1 woord maar met koppel-  
teken, want er is klinker-  
botsing. #twegel #groep1  
#twictee #groep1



## 6. EIGEN TWICTEES VERBETEREN

Ondertussen heeft de klas via Twitter ook de twegels van de spiegelklas ontvangen. Op basis van die twegels verbeteren de groepjes hun gezamenlijke twictee. Daarna verbetert elke leerling zijn of haar eigen twictee. De leerlingen houden hun verbeterde twictee bij.

## 7. TRADITIONEEL DICTEE 2

Een week later leest de leerkracht opnieuw een dictee voor: ofwel hetzelfde dictee, ofwel een soortgelijk dictee, waarbij de leerlingen dezelfde spellingsregels moeten kunnen toepassen. De leerlingen schrijven het dictee opnieuw individueel op. Enkel dit tweede dictee wordt uiteindelijk geëvalueerd.

## Dictee

- ~~Individueel~~: alleen, in stilte
- ~~Puur memoriseren~~, papegaaiwerk
- ~~Passieve rol~~: na het schrijven zit het werk erop
- ~~Demotiverend~~: focus op fouten

## Twictee

- ~~Groepswerk~~: interactie, onderhandelen, leren van elkaar
- ~~Aandacht voor spellingregels~~, nadenken over taal
- ~~Actieve rol~~: leerling wordt leerkracht
- ~~Motiverend~~: focus op vooruitgang, elkaar helpen